

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือ กระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณ ในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็มีได้มีอธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ตามวิธีที่เหมาะสม การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติเพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่ของตนเองเกิดความหวงแหนและความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจหรือ กระจายอำนาจให้อำนาจประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่น โดยตรง การปกครองท้องถิ่นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา แต่การปกครองท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการปกครองระดับชาติมากที่สุดคือองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลรามาชาเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่กระจายอำนาจ (Decentralization) ออกไปสู่ท้องถิ่น ตามแนวคิดที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือว่าเป็นบันไดของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ปัญหาหนึ่งของชุมชนที่ต้องการแก้ไขอย่างจริงจัง คือปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่กำลังเป็นปัญหาและเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงของสังคมไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นแม้ว่าในระยะที่ผ่านมาทุกรัฐบาลจะพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหา แต่ปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดและการแพร่กระจายของยาเสพติด เช่น ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ได้แก่ สถานบริการและสถาน

บันทึกต่าง ๆ ก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของแต่ละองค์กรก็ตาม แต่หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว นอกจากจะไม่มีแนวโน้มลดลงแล้วยังปรากฏว่าปัญหายาเสพติดกลับมีการขยายตัวรุนแรงมากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม รวมถึงระบบการเมืองการปกครองที่ทำให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดในขณะที่โครงสร้างทางครอบครัวของสังคมไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวและมีขนาดเล็กลง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การอยู่ร่วมกันในลักษณะครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ปัญหาจากการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ ความมั่นคงและอบอุ่นในครอบครัวถือเป็นด้านแรกในการคุ้มครองป้องกันภัยจากยาเสพติดให้น้อยลงพร้อมกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวได้เปลี่ยนไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชนและปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช. 2555 ก : 47)

จังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ประมาณ 5,512.7 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,445,414.32 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 140 เมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 740 กิโลเมตร จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) ของประเทศไทย มีลักษณะเป็นแนวยาวตามฝั่งแม่น้ำโขงประมาณ 153 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับทิศเหนือติดอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ทิศตะวันออก ติดแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวกั้นพรมแดน ทิศใต้ ติดอำเภอดงหลวงและอำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร ทิศตะวันตกติดอำเภอกุสุมาลย์ อำเภออากาศอำนวย และอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม แบ่งเขตปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 97 ตำบล 1,123 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 16 แห่ง และมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 86 แห่ง (ข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2552) จังหวัดนครพนมมีประชากรทั้งสิ้น 699,725 คน ชาย 348,960 คน หญิง 350,756 คน อำเภอท่าอุเทน แบ่งการปกครองย่อยออกเป็น 9 ตำบล 112 หมู่บ้าน ท้องที่อำเภอท่าอุเทน ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่ง ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษา มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 8,538 คน เป็นชาย 12,896 คน หญิง 14,142 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช. 2555 ก : 44)

จังหวัดนครพนม เป็น 1 ใน 13 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสภาพปัญหา ยาเสพติดในระดับรุนแรง (ศักดิ์ เศษชาชาญ, 2542) เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวด้าน เศรษฐกิจพอสมควร มีการอพยพผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลจากการปราบปรามของ เจ้าหน้าที่ ทำให้กลุ่มขบวนการ ได้มีการเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงยาเสพติด โดยใช้เส้นทางลำเลียง จากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ประเทศพม่า ผ่านลาวเข้าสู่ประเทศไทย บริเวณจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร ยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาด้านจิตใจ ก่อให้เกิดความเครียด หรือต้องการทำงานได้เป็นเวลานานจึงหาทางออกด้วยการเสพยาเสพติด นอกจากนี้ยังเป็น จังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายแดน มีเส้นทางคมนาคมสะดวกและอยู่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร ทำให้ง่ายต่อการผลิต การค้าและการลำเลียงยาเสพติด อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ในจังหวัดเป็นจำนวนมาก จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีการค้ายาเสพติด จังหวัดนครพนม ได้ ดำเนินงานตามนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ปี 2541 โดยได้จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครพนม มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ได้สั่งการให้ทุกอำเภอจัดทำโครงการหมู่บ้านปลอดยาเสพติดอย่างน้อย อำเภอละ 1 หมู่บ้าน เพื่อเป็น โครงการนาร่องตัวอย่างแก่หมู่บ้านอื่น ๆ และขยายให้ครบทุก หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ของอำเภอต่อไป ปัจจุบันจังหวัดนครพนม มีหมู่บ้านที่กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศให้เป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติดแล้ว จำนวน 20 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านทั้งหมด 905 หมู่บ้าน (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2545)

จากสถิติผลการจับกุมคดียาเสพติดตั้งแต่ พ.ศ. 2550 - 2554 ปรากฏว่าจำนวนคดี ยาเสพติดมีอัตราเพิ่มขึ้นเรียงตามลำดับ กล่าวคือ พ.ศ. 2550 จำนวน 3,910 คดี พ.ศ. 2551 จำนวน 4,860 คดี พ.ศ. 2552 จำนวน 5,170 คดี พ.ศ. 2553 จำนวน 5,283 คดี และ พ.ศ. 2554 จำนวน 5,749 คดี (สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนครพนม, 2554) อำเภอท่าอุเทน มีพื้นที่ 1,236.42 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 772,763.74 ไร่ ประกอบด้วย 11 ตำบล 100 หมู่บ้าน ประชากร 176,461 คน จำนวนครัวเรือน 17,549 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 40,000 บาท/ปี (สำนักงานอำเภอท่าอุเทน, 2554) เป็นอีกอำเภอหนึ่ง ที่ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีลักษณะทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยการ พิจารณาจากสถิติผลการจับกุมคดียาเสพติดให้โทษระหว่าง ปี พ.ศ. 2540 - 2543 ที่ปรากฏ จำนวนคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น กล่าวคือ พ.ศ. 2540 จำนวน 446 คดี พ.ศ. 2541 จำนวน 549 คดี พ.ศ. 2542 จำนวน 818 คดี พ.ศ. 2543 จำนวน 842 คดี (สถานีตำรวจภูธรอำเภอท่าอุเทน, 2554)

ถ้าพิจารณาความเดือดร้อนของราษฎรในระดับอำเภอพบว่า อำเภอท่าอุเทน มีความเดือดร้อนที่ราษฎรได้รับ 3 อันดับแรก ได้แก่ หมู่บ้านที่มีปัญหายาเสพติด จำนวน 41 หมู่บ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาเป็นหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้ง จำนวน 40 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 45.6 และอันดับสามเป็นหมู่บ้านไม่มีทุนในการประกอบอาชีพจำนวน 36 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 41.6 (สำนักงานอำเภอท่าอุเทน. 2554) ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอำเภอท่าอุเทน ได้นำนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนมาดำเนินการในพื้นที่โดยฉีกกำลังประชาชนในหมู่บ้าน ทุกฝ่ายและทุกหมู่เหล่าให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือที่เรียกว่าพลังมวลชนในหมู่บ้าน โดยลักษณะพหุภาคี ซึ่งใช้กลไกของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นศูนย์กลางประสานความร่วมมือจากกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เป็นแกนนำประสานเชื่อมโยงให้เกิดกระบวนการประชาคมหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติด (สำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอท่าอุเทน. 2554)

แนวทางการดำเนิน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช จากการประชุมเมื่อ 5 ตุลาคม 2554 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช โดยมี นายกองดีการบริหารส่วนตำบลรามราชเป็นประธาน และผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ อาทิ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนประถมในเขตตำบลรามราช ทั้ง 6 โรงเรียนที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการ ที่เสนอแนวทางการดำเนินโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนี้

สำรวจเป้าหมายเครือข่ายการค้ายาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติดให้เป็นปัจจุบัน จัดทำและพัฒนาระบบการข่าวที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดที่ทันสมัย ให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดตั้งจุดตรวจจุดสกัดยาเสพติดบนเส้นทาง การตั้งด่านตรวจยานพาหนะบนเส้นทางหลวงที่มีลักษณะถาวร สามารถตรวจคัดกรองยานพาหนะจำนวนมาก เพื่อตรวจสอบยานพาหนะต้องสงสัย โดยมีอุปกรณ์สนับสนุนการตรวจสอบที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถตรวจค้นยาเสพติด ดำเนินมาตรการในการป้องกัน โดยเน้นเป้าหมายเด็กและเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และใช้ชุดตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์เข้าดำเนินการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งแกนนำชุมชนเพื่อต่อต้านยาเสพติด และสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยพบจากสรุปผลงานประจำปี คือการขาดความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังของชุมชน ทุกกิจกรรมที่เกิด สังเกตเห็นว่า แต่ละภาคส่วนทำไปเหมือนเป็นหน้าที่ จึงส่งผลให้งานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช จึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการคัดค้านหาสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการประเมินผล และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราชเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถจัดกระทำต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถทำงานร่วมกันกับภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลรามราชได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อันจะนำไปสู่องค์การบริหารส่วนตำบลปลอดยาเสพติดซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นและองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช

สมมุติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับผลกระทบจากยาเสพติด และความปลอดภัยในการให้ข่าว

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แหล่งข้อมูลในการศึกษาเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการออกแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ใช้กรอบแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff. 1977 : 727) การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1.1 การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา
- 1.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 1.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน
- 1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการทำวิจัย คือ พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช ตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 17 หมู่บ้าน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 5,921 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอท่าอุเทน. 2554 : 5)

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามานะ (Yamane. 1973 : 727) ได้จำนวน กลุ่มตัวอย่าง 375 คน

4. ขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- 4.1.1 เพศ
- 4.1.2 อายุ
- 4.1.3 ระดับการศึกษา
- 4.1.4 อาชีพ
- 4.1.5 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน
- 4.1.6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- 4.1.7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด
- 4.1.8 การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด
- 4.1.9 การได้รับผลกระทบจากปัญหาเสพติด
- 4.1.10 ความรู้สี่กปลอดภัยเมื่อจะให้ข้อมูล

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยอาศัยกรอบแนวคิดของ โคอเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff. 1977 :727) ดังนี้ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2547 : 34)

- 4.2.1 การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา
- 4.2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 4.2.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน
- 4.2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยศึกษาระหว่างเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2557

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมเท่านั้น จะไม่ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายด้าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนในการดำเนินงาน หรือ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร่วมคิด ร่วมเสนอแนะปัญหา ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมหาทางออกในการแก้ไข ปัญหา ร่วมปฏิบัติการ และร่วมประเมินผล

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การเลือกวิธีเพื่อแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการขยายผล โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตขององค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา หมายถึง เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ ร่วมประชุมเพื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการเสพยาเสพติด

2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทาง การดำเนินงาน และกำหนดทรัพยากร และแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ รวมทั้งการกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบาย และประชากรที่

เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การร่วมประชุม รับรู้ปัญหาและตัดสินใจวางแผน ดำเนินการ แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งตัดสินใจในการวางแผน

2.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้น จะได้จากคำถามที่ว่า ใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือ ด้านทรัพยากร การบริหารงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น จัดการเวทีชาวบ้าน การแข่งขันกีฬา ด้านยาเสพติด ร่วมกับเจ้าหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ชักชวนแนะนำ ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัด เป็นต้น

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการที่พวกเขาดำเนินการนั้น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำเป็นระยะ ๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอดของโครงการทั้งหมด สิ่งที่สำคัญที่ต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้ การติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการไปแล้วเป็นอย่างไร พบปะเยี่ยมเยียนครอบครัวผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3. เพศ หมายถึง ลักษณะทางชีวภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชาย และหญิง
4. อายุ หมายถึง อายุตัวของประชาชนตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป
5. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาที่ประชาชนจบการศึกษาสูงสุด
6. อาชีพ หมายถึง การทำมาหากินจากการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดรายได้

7. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน หมายถึง ความยาวนานคิดเป็นจำนวนปีที่ประชาชนได้เข้ามาอยู่อาศัยในตำบลซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

8. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุตร หลาน หรือบุคคลที่อยู่ร่วมชายคาเดียวกันในครัวเรือนที่ท่านต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู รวมพ่อ แม่ ลูก หลาน ฯลฯ

9. การได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด หมายถึง ประชาชนได้รับผลกระทบจากยาเสพติดหรือผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่
10. ความปลอดภัยในการให้ข่าว หมายถึง สภาพที่ปลอดภัยจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดแก่ร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินในขณะที่ปฏิบัติงาน
11. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ว่ามีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงไรในเรื่องของยาเสพติด
12. การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด หมายถึง การที่ประชาชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดหรือรับทราบข้อมูลด้านยาเสพติด ทั้งจากสื่อประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ โทรทัศน์ วิทยุ สถานีวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่น
13. ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำทางศาสนา กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและรวมถึงประชาชนทั่วไป
14. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น
15. ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพยาเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีรับประทาน ดม สูด หรือด้วยวิธีใด ๆ ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจต้องเพิ่มขนาดการเสพยาขึ้นตามลำดับ เนื่องจากมีความต้องการอย่างรุนแรง เมื่อไม่ได้เสพยาจะมีอาการผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ การวิจัยครั้งนี้จะให้ความสำคัญที่ยาบ้าเนื่องจากมีการระบาดอย่างมาก
16. การป้องกันปัญหา ยาเสพติดในชุมชน หมายถึง การให้การศึกษาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และการดำเนินกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เกี่ยวกับยาเสพติดด้วยวิธีการต่าง ๆ ไปสู่เยาวชน และประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้ไปใช้ยาเสพติดและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด
17. การแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในชุมชน หมายถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษและภัยของยาเสพติด ปรับปรุงสภาพแวดล้อมมิให้มีส่วนผลักดันให้คนไปพึ่งยาเสพติดรวมทั้งการดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้อภัยกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ปรับพฤติกรรมผู้ที่เสพยาให้กลับมาอยู่ในสังคมตามปกติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อจะได้แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด

3. เพื่อได้แนวทางการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อจะได้ส่งเสริมการเข้ามามี ส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ซึ่งประโยชน์เหล่านี้ทำให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปสู่แนวทางในการ ปรับเปลี่ยนหรือเป็นแนวทางในการสร้างกลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และช่วยให้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เห็นความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มมากขึ้น สามารถนำข้อสรุปที่ได้ช่วยลดปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น ช่วยให้องค์กรบริหารส่วนตำบลรามราชดำเนินกิจกรรมตาม โครงการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้ายที่สุดนำไปสู่คุณภาพชีวิตของ ประชาชนในชุมชนให้อยู่รอดปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างยั่งยืน